

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียนโง้ววจิตวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งจะทำได้รูปแบบสำหรับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน รวมทั้งมีการศึกษาถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุงรูปแบบสำหรับการพัฒนาครูฯ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีสร้างและหาคคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

กลุ่มเป้าหมายพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน คือ ครูผู้สอน โรงเรียนโง้ววจิตวิทยา จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวงจรของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วางแผนพัฒนาครู โดยได้ทำการศึกษาสภาพบริบทและสภาพปัญหา ความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนกิจกรรม หลังจากนั้นได้ประชุมครูเพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายและแผนงาน โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากสภาพบริบทที่ได้ศึกษาไว้แล้ว

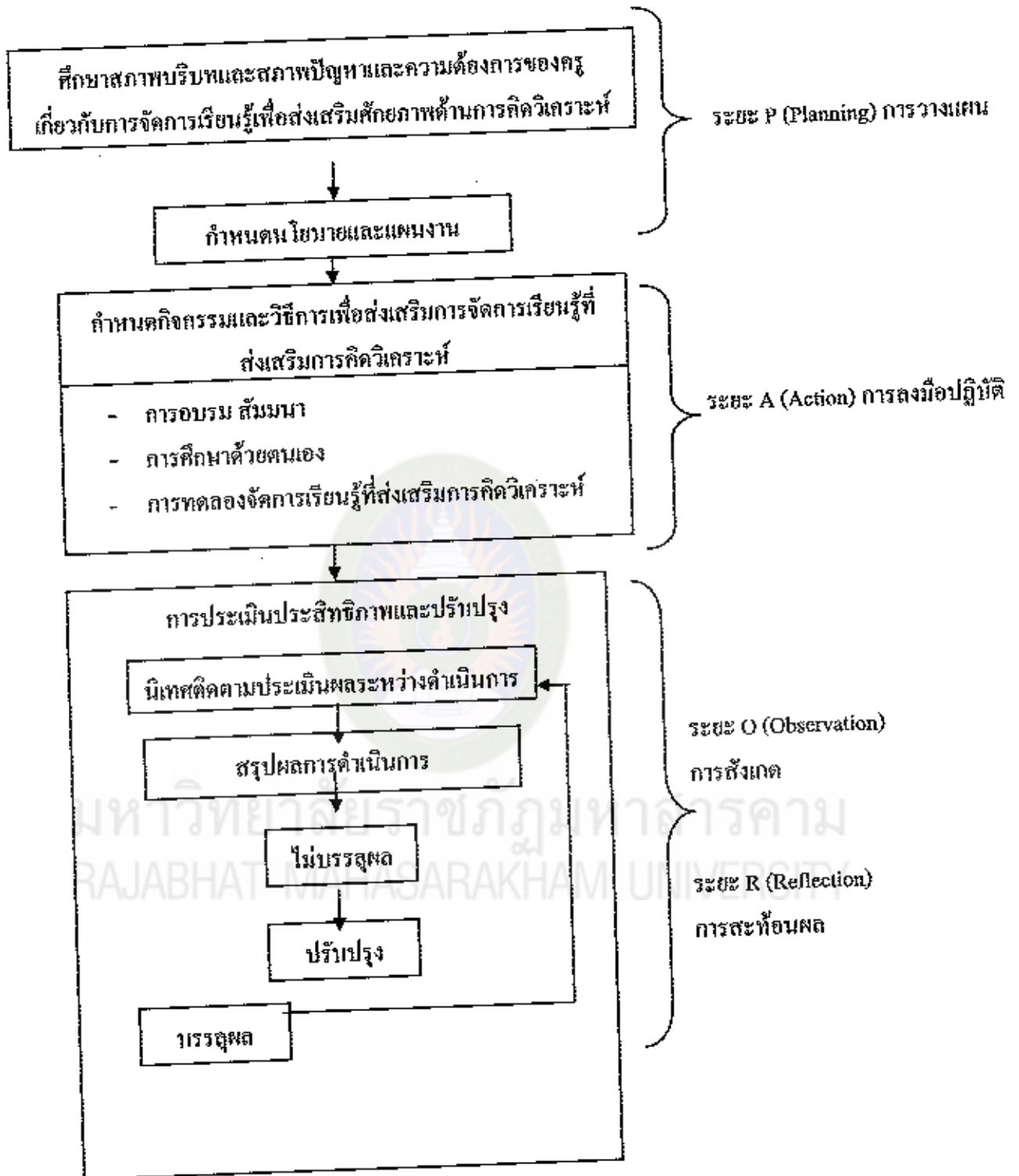
2. **ขั้นปฏิบัติ (Action)** ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่จะนำไปสู่การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีอยู่ 3 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมมีเป้าหมายเฉพาะ ดังแสดงในตารางที่ 3 แนวทางการดำเนินการจะประสานร่วมกับหลักการ SWIPPA

3. **ขั้นการสังเกต (Observation)** ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้ง 3 กิจกรรม เพื่อประเมินผล และนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยใช้หลักการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและแบบกัลยาณมิตร

4. **ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)** กลุ่มผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม มาวิเคราะห์และประเมินว่าประเด็นใดบรรลุเป้าหมาย ประเด็นใดไม่บรรลุเป้าหมายแล้วนำผลที่ได้ไปสะท้อนผลร่วมกับครูเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพประกอบที่ 4 แผนภาพแสดงขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์

วงรอบที่ 1 วันที่ 1 เมษายน 2550 – 30 มิถุนายน 2550

ขั้นที่ 1 แผนวางแผน (Planning) ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ดังนี้

ศึกษาสภาพปัจจุบันในด้านการพัฒนาการดำเนินงานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการสร้างความรู้พร้อมทักษะกระบวนการคิด จากการวินิจฉัยความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูพบว่า การนำหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู แนวนโยบายการพัฒนาครูของชาติ เป็นต้น นำมาเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับสร้างเครื่องมือและกำหนดกิจกรรม ในขั้นตอนวินิจฉัยความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูจะมีการศึกษาสภาพบริบทของสถานศึกษาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของครู

กลยุทธ์ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้วิจัย และกลุ่มเป้าหมาย ได้ประชุมปรึกษาหารือระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การที่จะพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนนั้น ได้สรุปเป็นกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบแผนการพัฒนาครู เป็นการสังเคราะห์แนวคิดเพื่อเสนอรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่มีพื้นฐานจาก SWPPA จากนั้นก็นำรูปแบบการพัฒนาครูไปหาประสิทธิภาพโดยผ่านนายสมหวัง พันธะลี ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญประเมิน นำผลที่ได้มาปรับปรุง และนำไปทดลองใช้เพื่อศึกษามริบทที่เหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงให้เหมาะสม

แผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้นำปัญหาที่พบเห็น สนิทสนมกับการสังเคราะห์ทฤษฎีต่างๆ และกลยุทธ์ที่ใช้โดยเลือกนำมาพัฒนาในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยนำเสนอเป็นตารางที่ 2 ดังนี้ คือ

ตารางที่ 2 แผนปฏิบัติการงานการดำเนินงานจัดกิจกรรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน วงรอบที่ 1

กิจกรรม ประยุกต์ตาม หลักการ SWIPPA	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาใน การดำเนิน กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง กัลการ ดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูล
1. การประชุม เชิงปฏิบัติการ	เพื่อสำรวจสภาพ ปัจจุบันปัญหาการ ดำเนินงาน ส่งเสริมการ พัฒนาครูในการ จัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมศักยภาพ ด้านการคิด วิเคราะห์ของ ผู้เรียน	1-30 เม.ย.50	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้า หมาย	-การประชุม -ศึกษา สภาพ ปัญหา	-สมุดบันทึก การประชุม -แบบศึกษา สภาพปัญหา
2.การอบรม การพัฒนาครู ในการจัดการ เรียนรู้เพื่อ ส่งเสริม ศักยภาพด้าน การคิด วิเคราะห์ของ ผู้เรียน	เพื่อพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม ศักยภาพด้านการ คิดวิเคราะห์ของ ผู้เรียน	1-31 พ.ค.50 ทุกวันศุกร์ เวลา 15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้า หมาย	-สังเกต -สอบถาม	-แบบสังเกต แบบสอบถาม -แบบบันทึก การเข้าร่วม กิจกรรม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรม ประยุกต์ตาม หลักการ SWIPA	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาใน การดำเนิน กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง กัมการ ดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูล
3. การ ประยุกต์ หลักการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ที่ ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์	เพื่อพัฒนาครูใน การสร้างแผนการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริม ศักยภาพด้านการ คิดวิเคราะห์ของ ผู้เรียน	1-30 มิ.ย.50 ทุกๆวันศุกร์ เวลา15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเก่า หมาย	-สังเกต สัมภาษณ์ -การบันทึก การอบรม -การ ประเมิน	-แบบสังเกต -แบบ สัมภาษณ์ -แบบบันทึก การอบรม -แบบประเมิน
4. การผลิตสื่อ การสอนที่ ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์	เพื่อเป็นการ พัฒนาทักษะครู ในการผลิตสื่อการ สอนที่เน้น หลักการ และ ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์	1-30 มิ.ย.50 ทุกๆวันศุกร์ เวลา15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้า หมาย	-การ บันทึก กิจกรรม การผลิตสื่อ การสอนที่ ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์	-แบบบันทึก การผลิตสื่อ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Action)

เป็นการนำแผนการที่ได้วางไว้ไปสู่การปฏิบัติตามลำดับกิจกรรม จนครบทุก
กิจกรรมที่ระบุไว้ คือ มีเป้าหมายในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการ
คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เพื่อให้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ครูได้รับการพัฒนาทางด้านการ
จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน
ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ปฏิทินการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนชั้น
ปฏิบัติ (Action) วนรอบที่ 1 ดังนี้

กิจกรรมประยุกต์ตามหลักการ SWIPPA	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ
1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1 - 30 เม.ย. 2550	ห้องประชุม โรงเรียน
2. การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	1 - 31 พ.ค. 2550	ห้องประชุม โรงเรียน
3. การประยุกต์หลักการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	1 - 30 มิ.ย. 2550	ห้องประชุม โรงเรียน
4. การผลิตสื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	1 - 30 มิ.ย. 2550	ห้องประชุม โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation)

เป็นการ สังเกตหรือเก็บรวบรวมข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน โดยการรวบรวมจากเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบศึกษาสภาพปัญหา แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

เป็นขั้นที่นำข้อมูลที่ได้จากผลการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วทำการวิเคราะห์ แยกประเด็นว่าอะไรที่เป็นปัญหา สาเหตุ จุดอ่อน จุดแข็ง อะไรบ้างที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไป เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

วงรอบที่ 2 วันที่ 1 กรกฎาคม 2550 – 31 ตุลาคม 2550

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Plan) ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย นำผลสะท้อนในวงรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ หาสาเหตุ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค โอกาส แล้วนำมาสรุปประเด็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา

1.2 กำหนดกิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา การดำเนินงานในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนโดยการสังเคราะห์แนวคิดเพื่อ

พัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่มีพื้นฐานจาก SWIPPA

1.3 แผนการปฏิบัติงาน (Action Plan) ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายนำรายละเอียด กิจกรรมที่จะพัฒนาไปวางแผน กำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา ผู้เกี่ยวข้อง วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือ แหล่งข้อมูล โดยทำเป็นตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติงานการดำเนินงานจัดกิจกรรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน วงรอบที่ 2

กิจกรรมประยุกต์ ตามหลักการ SWIPPA	เป้าหมาย กิจกรรม	ระยะเวลา ในการดำเนิน กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการ ดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูล
1. การประชุมเชิง ปฏิบัติการ	สำรวจสภาพ ปัจจุบันปัญหา การดำเนินงาน ส่งเสริมการ พัฒนาครูใน การจัดการ เรียนรู้เพื่อ ส่งเสริม ศักยภาพด้าน การคิด วิเคราะห์ของ ผู้เรียน	1 ก.ค.50. ถึง 31 ต.ค.50	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-การประชุม -ศึกษา สภาพ ปัญหา	-สมุดบันทึก การประชุม -แบบศึกษา สภาพปัญหา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กิจกรรมประยุกต์ตามหลักการ SWIPPA	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรม	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2.การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	1 ก.ค.50 ถึง 31 ต.ค.50 ทุกวันศุกร์ เวลา 15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-บันทึกการอบรม	-แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม
3. การประยุกต์หลักการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	เพื่อพัฒนาครูในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	1 ก.ค. 50 ถึง 31 ต.ค.50 ทุกวันศุกร์ เวลา 15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-สังเกตสัมภาษณ์ -ประเมิน	-แบบสัมภาษณ์ -แบบประเมิน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กิจกรรมประยุกต์ ตามหลักการ SWTPPA	เป้าหมาย กิจกรรม	ระยะเวลา ในการดำเนิน กิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการ ดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูล
4. การผลิตสื่อการ สอนที่ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์	เพื่อเป็นการ พัฒนาทักษะครู ในการผลิตสื่อ การสอนที่เน้น หลักการ และ ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์	1 ต.ค.50 ถึง 31 ต.ค.50 ทุกวันศุกร์ เวลา 15.30 น.- 16.30 น.	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-บันทึก กิจกรรม การผลิต สื่อการ สอนที่ ส่งเสริม การคิด วิเคราะห์	แบบบันทึก การผลิตสื่อ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Action)

ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำทีม ติดตาม ดูแลอย่างใกล้ชิด ทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 5 ปฏิทินการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
ชั้นปฏิบัติ (Action) วงรอบที่ 2 ดังนี้

กิจกรรมประยุกต์ตามหลักการ SWIPPA	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ
1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1-31 ก.ค. 50	ห้องประชุม โรงเรียน
2. การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	1- 31 ส.ค. 50	ห้องประชุม โรงเรียน
3. การประยุกต์หลักการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	1-31 ส.ค. 50	ห้องประชุม โรงเรียน
4. การผลิตสื่อการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	1-30 ก.ย. 50	ห้องประชุม โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัย สังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละด้าน เพื่อเก็บข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์ประเมินผลในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ตามกรอบของแต่ละด้านเข้าที่ประชุมและช่วยกันระดมความคิด แล้วนำมาวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาที่สะท้อนผลการดำเนินงานว่าประสบความสำเร็จ หรือมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง แล้วสรุปผลการดำเนินงานว่ามีกิจกรรมใดบ้างบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาครูที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา
ครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
3. แบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู

วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

แบบศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เกี่ยวกับความคิดเห็นของครู เพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงแนวทางการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
ซึ่งแบบสำรวจความคิดเห็นนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1.1 แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็น
แบบสอบถามที่มีรายการให้ประเมินระดับความคิดเห็น โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5
ระดับ มีระดับความคิดเห็นเป็นคะแนน 5, 4, 3, 2, 1 โดยมีเกณฑ์ในการแปลความค่าเฉลี่ยของความ
คิดเห็นตามระดับความคิดเห็นของครู ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

และได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย โดยอาศัยจุดกึ่งกลางของ
คะแนน (Midpoint) ดังนี้

1.00-1.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
2.51-3.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
3.51-4.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
4.51-5.00	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด

1.2 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ซึ่งมีคำถามแบบปลายเปิดให้ครูเขียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างแบบศึกษาสภาพปัญหา มีวิธีการสร้าง ดังนี้

1.2.1 กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิด และขอบข่าย โครงสร้างของคำถาม โดยศึกษาจากเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ มาตรฐานความรู้และสมรรถนะของครู ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาครู จากนั้นนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการสร้างแบบศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

1.2.2 นำกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น มาร่างแบบศึกษาสภาพปัญหา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความต้องการการพัฒนาและด้านปัญหาและอุปสรรค นำมาตั้งเป็นคำถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของคำถาม และความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย ทำการปรับปรุงแก้ไขคำถามให้มีความกระชับ ไม่วกวนให้สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

1.2.3 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นดังนี้

แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามที่มีรายการให้ประเมินระดับความคิดเห็น โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ มีระดับความคิดเห็นเป็นคะแนน 5, 4, 3, 2, 1 โดยมีเกณฑ์ในการแปลความค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นตามระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

และได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย โดยอาศัยจุดกึ่งกลางของ
คะแนน (Midpoint) ดังนี้

1.00-1.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
2.51-3.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
3.51-4.50	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
4.51-5.00	หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด

2.2. แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ซึ่งมีคำถามแบบปลายเปิด
ให้ครูเขียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นฯ มีวิธีการสร้างดังนี้

2.2.1 กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิด และขอบข่าย โครงสร้างของคำถาม โดย
ศึกษาจากเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการสร้าง
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครู ในการจัดการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2.2.2 นำกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น มาร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้าน
การคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้อง ความสอดคล้องของคำถาม และความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย
ทำการปรับปรุงแก้ไขคำถามให้มีความกระชับ ไม่วกวน ให้สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ตาม
คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

2.2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปใช้เก็บข้อมูลกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

3. แบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู

แบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลและการกำกับติดตามรวมทั้งประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ในขณะที่
ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาครูให้
สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะเป็นแบบบันทึก
การจัดการเรียนรู้ โดยจะมีประเด็นและพื้นที่ว่างให้ผู้วิจัยได้บันทึกผลการสังเกต

การสร้างแบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู มีวิธีการสร้างดังนี้

3.1 กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิด และขอบข่าย โครงสร้างของประเด็นการสังเกต โดยศึกษาจากเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสร้างเป็นประเด็นหลักที่จะใช้ในการบันทึกผลการสังเกตวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ตามกรอบแนวคิดการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

3.2 นำประเด็นหลักที่กำหนดขึ้น มาร่างแบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรมและขั้นประเมินผลการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสม ทำการปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและแก้ไข

3.3 แก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไข ดังมีรายนามดังนี้

3.3.1 นายสมหวัง พันระสี สิกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.เอกการประถมศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2 นายประเสริฐ ภูป่าทอ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านม่วงอำเภอสหัสขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วุฒิการศึกษา (กศ.ม. การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

3.3.3 นายสุพจน์ เลื่องลือ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาถินวลโสภนราชวิทยาลัย อำเภอสหัสขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วุฒิการศึกษา (กศ.ม. การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาที่ใช้ในการวิจัย

3.3.4 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ ไปให้กลุ่มเป้าหมายกรอกข้อมูล

2. ดำเนินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยอาศัยพื้นฐานหลักการ SWIPPA (ทฤษฎีวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี (2545 : 38-44) ได้แก่ (1) Self Learning (2) Whole School (3) Interaction (4) Participation (5) Process and Product (6) Application เก็บข้อมูลด้วยแบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำผลที่ได้มาสะท้อนผล ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการ PAOR ซึ่งได้ดำเนินการ 2 วนรอบ เพื่อพัฒนาและปรับปรุง
3. หลังจากทีครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาครูแล้ว นำแบบสำรวจความคิดเห็น ไปให้ครูกรอกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (%) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (%) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจากการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 :101)

$$P + \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 :102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 :103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N - (N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม